Oratio pulchra et elegans de ſtatu clericali Jacobi han ar= gentinenſ ad clerum ſpiris habita.

UPB

Oratio Jacobi han argenti-
nenſis habita in ſynodo ſpirenſi ad clerū Anno domini M.cccc.xcij.vltima aprilis habita.

Ateaqꝫ reuerende ſpirenſ antiſtes: ceteriqꝫ pſtantes dñi et in christo chariſſimi fratres: optimi cuiuſdā amici pſuaſione inductus Jnchoatū illud orādi munus ſubire mecū cōſtituerā: quāuis quidē tātus adoleſcenti mihi obiectus honor prima facie diſplicere nō potuit. Cepi tñ primū diligenter inquirere q̄: quales: cuiuſqꝫ cōditionis hoīes pauloante in hac celeberrima contione orauiſſent. Tum qꝛ ut cū puſillanimitatē lanuginē et ignauiā meā. eoꝝ audacie etati et ſcientie obijcerem. an id oneris aſſumendū eſſet necne ex tanta inter nos diſparitate altiore trutina deliberarē. Tū qꝛ mihi (cui tā grandis labor longe alienus erat) in primis operepciū fuit ut et quale dicendi argumentū huic loco ſatis accomodate cōueniret: ex eis intelligerē: et de eo quo ipi ante me pximiores vſi fuiſſent (quoad fieri poſſet) ſupſederem. Tūc em̄ auditoribꝫ vobis nauſeā videbimur auſcultādi detraxiſſe. et loquuturo mihi rectā imitationis viā inueniſſe: cū que prius hic recenſita fuiſſe didicerim⁹ nequaqꝫ inſulſa ruſticitate et p impericiā repetemus. Cūqꝫ priores hui⁹ ſacre ſynodi cōcionatores p virili nr̄a et quantū neceſſe eſt imitaremur. ¶ Uerū decreuimus ex vna pte et forſan cōtore ab eis (cū venia tamē vr̄a) diſcrepare. Qua uel ſinguli vel ſaltē pars eoꝝ maior: totā fere: aut magnā ſermonis ptē honeſto (ut aiūt) furto: nō ex euāgelico q̄ christus eſt: ſed alio quodā doctore (neſcio quo) ſurripiūt: eā ſibi vendicāt: et tanqꝫ ſua inuenta ſint: palā afferūt et exponūt. qđ licet forſitan nō om̄i quoqꝫ vicio dandū ſit: in eo tñ (mea opinione) tucius agerent ſi euāgelicis potiſſimū inniterentur ſcripturis. ſi que ieſus docuit et ipſi docerent: ſi christi dogmata que ſatis copioſa ſunt: ſatis plana ſunt: ſatis ardua ſunt maxime lectu: auditu: quin et repetitu digniſſi-

ma ſūt euoluerēt: maſticarēt. exponerēt. Sic em̄ latiſſimū
tā plebi q̄ꝫ clero p̄dicādi campū inueniret. ſic ſuis inutilibꝫ
fabulis apocriphis inuētis: quotidianis q̄s ſolas et ſciūt
et faciūt obiurgacōibus abſtinerent. Sic nō inter p̄dican
dum rep̄henſuri: cū ridiculo grāmaticū iſtū alexandrū al
legarent. Non ſic formantur ter quinqꝫ ſed excipiantur.
¶ Ego itaqꝫ huic eoꝝ opinioni et facto nō om̄imode cō-
ſentiens cōſulcius eſſe putaui: ſi ſacerdotibus ſermonē (li
cet incultū) facturus ex ſummi ſacerdotis chriſti ieſu ꝟbo
et p̄dicatione cōmiſſum mihi officiū abſoluerem. Cū em̄
future q̄ꝫ ſpero p̄dicacōnis mee nūc ſim apud clariſſimos
viros iniciū vtinā fauſtū ſumpturus nō videbor aptiorem
loquendi magiſtrū et directorē delegiſſe quā eū qui nō mo
do magiſter eſt ⁊ dn̄s. ſed et ip̄a etiā via veritas et vita. qui
illuminat omnē hominē venientē in hūc mundū: de cuiꝰ
plenitudine et doctrina om̄es accepimus: cuiꝰ deniqꝫ ſer-
mo gladio ancipiti penetrabilior eſt. Hūc in tota oracōne
mea capitalem habebo dn̄m ducē et auctorē. eius potiſſi-
mū vtar p̄ſuadendi locis et generibus. illius ſatyras huic
loco magis cōſentaneas afferre placuit. Verum id nō eo
animo facturū me putate velut doctiſſimoꝝ ſanctiſſimo-
rūqꝫ patrū ſacre theologie aut canonis interpretū egregia
ſcripta paruifecerim: et tanq̄ꝫ vtiliſſima illoꝝ additamēta
minime in lucē eſſe diuulgāda crediderim. quipotius ut ex
ip̄o autore nr̄o chriſto ieſu p̄ceptore oīm optimo maximo:
maior oracōni nr̄e habeatur fides ⁊ autoritas. vt vberiorē
ſortiat̄ in auditoribꝫ ꝓfectū: vt deniqꝫ ad cordis nr̄i viſce-
ra intimius ꝑtineat. Sicut em̄ monachus q̄ a ſue religio-
nis docto monacho cōgeſta ſunt libentius familiarius et
glorioſius: accipit magnipendit et admirat̄. Ita quoqꝫ ſe
cularis p̄ſbyter. maiori ut credo affectione verba ſuſcipiet
capitis ſui chriſti ieſu: q̄ nō fuit monachus qđ eſt vniꝰ aīe
cuſtos. ſed oīm ſalus aīaꝝ: et ſacerdos vulgaris ſecundū
ordinē melchiſedech. ¶ Tuū aūt erit optīa concio primū
ſicut ſolita es benignis auribꝫ: equo aīo et mitiore cēſura
adeſſe et fauere. Deinde ꝓ nanciſcenda dicendi grā pudi-

ciſſime ꝟginis marie thalamū hoc ſapphico carmīe mecū adire. Orta que primi ſine labe patris. Sancta vixiſti: ſuperoſq; ſancta. Ad choros ſumpta es: tibi dico ſupplex (Aue maria.

Ex euāgelico igitur cōtextu oraturo mihi primū incidit qualia hoīm genera maiori ante alios rep̄henſione ſint a dn̄o nr̄o ſaluatore notata. Id dū ſtudioſius ꝑquirere conabar duo potiſſime inuēta ſunt. ſcribe: et phariſei hypocrite: quos licet in pleriſq; totius euangelij paſſibus, acerrime tamen et magis appropriate in capite matthei tercio ꝛ vigeſimo grauiſſimis quibuſdā maledictionibꝫ chriſtus ip̄e notat, ꝑſequit̄, rep̄hendit. Ideoq; decreuim⁹ in p̄fato matthei capite oīm fere dicendoꝝ a nobis pedē ac fundamentū collocare. Apparebat em̄ nullū chriſti ſermonē ſacerdotū moribꝫ rep̄hendendis magis eſſe correſpondentē cū in eo hec duo hoīm genera et que frequētant pc̄c̄a aptiſſime tangūtur in quibꝫ p̄ſens eccleſiaſticarū ꝑſonaꝝ ſtatus potiſſimū continetur.

Primū em̄ ſub ſp̄ualiū noīe cenſent̄ hodie ſanctiſſimi dn̄i pape cardinaliū et ip̄oꝝ q̄ apud nos ſunt ep̄oꝝ. Cancellarij, ꝓthonotarij. ſecretarij. notarij. ſubſtituti. quibꝫ coherent. iudices. aduocati. procuratores. ſyndici. fiſcales. Quos omnes recte crediderim ſcribas appellatos, et toto fere euāgelio ſub ſcribarū noīe a chriſto ieſu fuiſſe rep̄henſos. Qui ſi adhuc in humana ut olim natura corꝑaliter et ſeip̄o p̄dicaret nemo dubitet quin eoſip̄os ſcribas ſuꝑ innumeris corraſionibus (quas ſciente epiſcopo nec tamen emendāte quotidie et quidē iniuſtiſſime faciūt) acerbiſſime accuſaret. corrigeret. et puniendos denunciaret. Eſt p̄terea alterū genus hominū quos ab autore noſtro phariſeos hypocritas nominamus in quos principaliter nō tamen ſine p̄fatis ſcribis ſeſe accingit oratio noſtra.

Phariſeus autē (ſi vocabuloꝝ interp̄tationi credendum ſit) is cōuenienter appellabitur q̄ eſt habitu et religione a ceteris maxime ſecretus atq; diuiſus. quales ſunt apud nos om̄es in capite raſi: longiori amictu veſtiti ſa-

cerdotes et profeſſione fratres atqꝫ monachi. ¶ De quorum omniū tā ſeculariū pſbyteroꝝ q̄ꝫ religioſoꝝ numero licet pars magna caſtigacōne corpis ieiunio: et cōtemplatione ſibiipis.exemplo et pdicatione proximis. vtriſqꝫ aūt oracōne et miſſarū ſacrificio vehementer proſint: et multorū ſaluti intendāt. cuius occaſione optimi phariſei iuſto honeſtoqꝫ vocabulo poſſent appellari. Reliqua tamē que numeroſior eſt porcio adeo in ſe laſciuijs gaudet et voluptatibus: adeo ſcandalū proximo infert et occaſionē ruine: adeo deteſtabiliſſima ſua cōuerſatione et ſibi et proximo parat iter ad infernū. vt quā forinſecus pſefert honeſtatē peſſimis ſuis moribꝫ et falſa ſimulacōe mentiatur. Unde fit ut hi qui nr̄a ſunt tempeſtate ſacerdotes et monachi: dum pverſe viuūt: dum ſua vita neqꝫ habitui neqꝫ pfeſſioni reſpondet: merito ſub noīe phariſeoꝝ hypocritarū venient et a nobis nominādi et obiurgacōnibus a chriſto factis rephendendi. In eo itaqꝫ ſermo noſter totus occupabitur ut et pprietates illas primū et deinde maledictiones: quas olim vere et ad litterā phariſeis hypocritis ſaluator noſter obiecit. Nos in ſeculi nr̄i preſbyteros phariſeorum hypocritarū noīe deſignatos non minus vere q̄ꝫ allegorice retorqueamus. Cui quidē applicacōni cū vr̄os ſi non ora ꝛ voces: at ſaltem aīos fecerimus cōſentientes: tūc demū credito nobis officio. ſperabimus pro iuuenta noſtra ſatiſfeciſſe. ¶ Deteſtandas itaqꝫ phariſeoꝝ hypocritarū conditiones ſaluator pſequuturus principio. ſup cathedram (inquit) moyſi ſederūt ſcribe et phariſei. Oia igitur quecūqꝫ dixerint vobis ſeruate et facite. dicūt enim et non faciūt. Reſpicit prima fronte hec particula quoſlibet fere diuini verbi cōcionatores et animarū curatos. q̄ licet ſedeant ſup cathedram moyſi qđ eſt in honore et ſub limitate officij pdicationis et plebanatus: eam quidē que eſt ex tradicōe moyſi legem docent et dicūt. ſed (qđ hypocritarum eſt) nequaq̄ꝫ faciūt. Palam em̄ q̄d dicant inter pdicandū pcipimus: in chriſtū debere nos firmiter crede

re: ſpem omnem in dñm collocare: deum ex toto mentis affectu propter ſe: et proximũ ꝓpter deũ diligere: Recte id quidem. Sed quid faciant: hi qui familiariter eis cohabitãt (o vtinã ſoli illi) et vident et audiũt. Nam ex operibus ſuis eorũ fidem agnoſcimus: ex immenſo habendi deſiderio ſpem ſuã intelligimus: ex voluptatibus laſciuo aſpectu et gradientibus circa focum pueris amorem experimur. Illi ergo dicũt: ſed non faciũt. ¶ At multo rigoroſius tangit iſta quã diximus clauſula altioris ſtatus homines. Epiſcopos: quarũcũqꝫ dignitatũ ꝑlatos: et omniũ eccleſiarũ canonicos. qui cũ ob pontificatus: ꝑlationis: aut canonicatus ſui honorem ſedent in cathedra moyſi: vnde uel ex proprio officio. vel ex eccleſia que incorporatã ſibi curam habet animarũ: paſtores ſunt: et paſtorum nomine aut ſaltem fructibus gaudent. Cuius rei gratia deberent ipi non ſolum facere: ſed et facere et ꝑdicare: quoꝝ tamen nihil ex eis videm᷒. Nam vbi ſunt obſecro pontifices qui (quod proprium eſt coꝝ officiũ) diuinis ipi inſiſtunt ſermonibus? vbi paſtores ꝗ ouibus ſuis fidei rudimenta et ſacrã ipi doctrinã interꝑtantur? Ubi eccleſie collegiate paſtorias ſibi ingurgitantes curã habent. quatenus populus bene inſtituatur: pro quo tamen omnes illi nõ lanã modo: ſed et carnes et oſſa de pecoribus ſuis auferunt: de manu coꝝ qui pondus diei et eſtus portant eripiũt: et in ſola vanitate et luxu cõſumũt. Qđ ſi forte ad hec ut ſolent reſpondeant habere ſe plebanos quoꝝ cure et ſollicitudini res iſta credita ſit et integre cõmiſſa. videant ſi non ſophiſtica ſit illa ſolutio et ſui ipius accuſatoria. Nam ſi plebano tuo in ſacris lr̃is qđ per rarũ eſt longe fueris peritior. quare precor non ꝓprio dogmate arida populi tui prata irrigas: ⁊ vberiora ſitienti plebi tue pocula ſuggeris? qui fructus ex ea copioſiores decerpis. ¶ Si vero is ꝗ in regenda parrochia vices tuas obtinet ſicut frequẽtatiſſimũ eſt multo te doctior fuerit et preeſſendi magis accomodatus: apud teipſum

rogo: et in cōſcientie tue ſecreto diiudica vter veſtrū magis digne paſtor eſſe debeat: tu ne qui ignarus es: an ipſe optime eruditus? ꝑfecto ſi rationi recte (ſicut equus rerū eſtimator) iudiciū tribueris: nō tibi ſed illi paſtoriam adiudicabis. Unde accidit ut nō modo ſis phariſeus hypocrita ſicut ꝑdicatores ⁊ ſimplices curati: ſed etiam multo eis peior et infelicior: illi eñ ſi non faciūt: dicunt tamen. Tu vero (qđ tamē ex officio tuū eſt) neqꝫ dicis neqꝫ facis ¶ Sequitur. Alligant onera grauia et importabilia et imponūt in humeros hominū: digito autē ſuo nolunt ea mouere. Tales ſunt etate noſtra prelati ferme omnes officiati et fiſcales. qui in ſubiectū ſibi clerū ſi quādo ex infirmitate (et in paruo quidē) ceciderit: amari ſunt eius delictoꝝ iudices: grauiſſima eū cenſura afficiūt: in eos inſtar tyrannoꝝ ſeuiūt: queſtui et lucro (nō emendationi) inhiant. Ipſi vero nō huic modo qđ in ſubdito ꝑſequūtur ſed multo enormioribus ſunt illaqueati ſcelerībꝫ. ¶ Nec mouet eos humana fragilitas. non cogitāt eos qui peccauerūt hoīes eſſe: nulla eſt in eis cōdolendi patientia. Nō reuocant ad memoriā quales ipſi in eodem vicio vel hodie ſint. vel paulo ante fuerint. aut forſan futuri ſint. Nō ꝓcedit correctionē eoꝝ miſericordia. ſed vel odiū vel habendi deſideriū. Non ſic iudices. nō ſic vicarij. Non ſic fiſcales. non ſic. Oportet eñ bonū preſidem in his que ſecundū ſe ipſm ſunt grauem eſſe iudicē: in ſubiectis autē manſuetū. Oportet ut primo cum diligentia que tua ſunt ꝑpendas. et tunc demū recte que proximi ſunt diſcuties. quod niſi feceris dn̄icam hanc alio in loco deſcriptam cōtumeliam infallibiliter ſenties. Hypocrita eijce primum trabem de oculo tuo et videbis eijcere feſtucam de oculo fratris tui. ¶ Alligant etiā onera grauia et importabilia qui nimis graue ſatiſfactionis pondus ad penitentiam venientibus imponūt. quo fit vt dū pena ꝓſens fugitur neceſſario futura cōtemnatur. Sicut eñ ſi ſarcinā ſuꝑ humeros adoleſcentis quā baiulare non poteſt poſueris. aut ſarcinam

reijciat. aut pondere confringatur neceſſe eſt. Sic et ho-
mini cui graue penitentie pondus imponis: neceſſe eſt ut
aut penitentiā reijciat: aut eam ſuſcipiens dū ſufferre nō
poteſt ſcandalizatus amplius peccet. Quod ſi erraueris
modicam penitentiā imponendo: nonne melius eſt ꝓpter
miſericordiā reddere rationē: quam ꝓpter crudelitatem?
Solet in hac materia illđ afferri Ubi paterfamilias lar-
gus eſt: diſpenſator non debet eſſe tenax. Si deus beni-
gnus eſt: ut quid ſacerdos eius auſterus? Hypocrita vis
apparere ſanctus? Eſto circa vitā tuā auſterus: circa alio-
rum benignus. Audiāt te hoīes parua mandantē et gra-
uia facientē: alijs facile indulgeas a teipō duriora exigas.
Teipſum onere grauabis et ceteros ab eo releuabis.
¶ Omnia opera ſua faciūt ut videantur ab hominibus.
Dilatant enim philateria ſua et magnificant fimbrias.
Tametſi generalis iſta hypocritarum periphraſis et de-
ſcriptio religioſos q̄ uel obſeruantiā ꝓfitentur potius q̄ꝫ
ſacerdotes arguat ſeculares cum monachi plerūqꝫ omnē
ſua ſimulacōne corrūpant ſanctitatem: ad quā in primis
poſiti ſunt edificandā. Dilatant verba ſua de ꝓprijs obſer-
uantijs quaſi philateria qđ eſt cōſeruatoria ſalutis ea po-
pulo aſſidue predicantes. Fimbrias etiā ſuas: quīymmo
fimbriarū cucullas plicarū multitudine tanquā organa
magnificant. Preſbyteri autē ſeculares ut pauloante me-
minimus: aut neqꝫ dicunt neqꝫ faciūt. Aut ſi dicant nul-
la tamen opa faciūt: ut uel a deo vel hominibus videant᷑
Sunt tamen ex eis licet forſan pauci: qui licet tanqꝫ ſy-
mearum venatores calcios deferāt ex anteriori parte ob-
tuſos: licet capita ſua multo panno velut examen apum
ingreſſuri circūcingant. Licet tanquā fratres cōuerſi ca-
pillos habeāt: ad aures vſqꝫ patentes deciſos. Licet be-
guttarū ſecte et monopolio aut ut fratres aut ut p̄ſidētes
interſint et que probitatē pollicentur mulierculis ſe aſſo-
cient. Hec tamen omnia faciūt ut ab hominibus videan-
tur. non minus tamen ſub caſtitatis et continentie (quā

UPB

extrinſecus ꝓtendũt) ſimulatione foediſſimos (qđ cũ ve-
nia veſtra dixerim) beguttarũ ſuarũ amplexus: quotidia
na bacchi cereriſq; caſtrimargia clanculo ꝓſequũť. Sũt
igitur ex ea parte cõi clero deteriores qui cũ reliqui palã
et in rebus mundanis ipi ſecreto in rebus diuinis et qđ
ſceleſtiſſimũ eſt: ſub ſpecie humilitatis iactantiã querunt:
eo animabus ſuis periculoſiorẽ. quo ſub nomie ſeruitutis
dei et ſe et alios decipiũt. Qui em̃ immoderato cultu cor
poris et veſtitus ceterarũq; rerum nitore fulget: is facile
cõuincitur rebus ipis pomparũ ſeculi eſſe ſectator. Nec
quenq; doloſe ſanctitatis imagine fallit. Qui vero in pro
feſſione honeſtatis ampulloſis tonicis: decurtata coma:
demiſſo in terrã triſti vultu: et fictis ex corde ſuſpirijs: in-
tentos in ſe hoĩm oculos facit. is non modo qꝛ ſuperbit:
ſed quia de humilitate ſuperbit: nequiſſimus eſt iudican-
dus: et pena grauiſſima dignus. recepit em̃ quã deſidera
uit mercedem ſuã. Qđ aũt deinde ſubiũgit in ſupradicto
loco dñs. Amant primos accubitus in cenis: et primas
cathedras in ſynagogis. et ſalutacões in foro. Non vi-
debatur multo labore neceſſariũ vt ab his quibꝫ ad lrãm
loquutus eſt dñs phariſeis hypocritis noſtre etatis clero
facili interꝑtatione accomodaretur. Nam tanta eſt dñoꝝ
nroꝝ incredibilis arrogantia. ut non in cenis modo (qđ
tolerabile eſſet ſi quãdo inter ſe aut cũ magnatibus pran
ſuri cõueniũt) verũ etiã (qđ deterius eſt) in eccleſia dei in
capitulo et vbiq; licet doctrina et ꝓbitate expertes ſint et
ignari. ſemꝑ tamen in honore et admiracõne cupiunt eſſe
primi. Primas amant ſalutacões in foro: nõ ſolum in
tpe: ut primũ ipis ſalutandi deferatur officiũ: verũ ut et
flexis ceruicibꝫ in publico eis incuruemur: et magno ver
borũ aꝑparatu ſalutem eoꝝ excipiamus: et (ut planior
ſim) quotquot ſunt vniuerſi tanquã pontifices eſſent re-
uerendi quiimmo et gratioſi aꝑpellari volũt. Vach quãta
ſtatuũ deordinatio: quãta hoĩm iniquitas: quãta in deũ
blaſphemia: ut que ſolius dei eſt gratiã hominibus face

re aut preſtare ſe credāt: cuius tamen ſi vel mare fuiſſent nec minimā quidē guttam vnquā recepiſſent. Et o vtinā ſolas amarent ſalutacōnes in foro: ſi non multi ex eis ſimul in foro et in ipīs quoqꝫ ſalutacōnibꝫ magno deſiderio quererent iurgia et lites: in quibꝫ ad multa folia libellos ꝓtendūt: termīos multiplicāt: cauſas iterū atꝫ iterū ſuſpēdūt: in fine: vt de ipaꝝ lucro ſplendidas ſibi domos edificent: ut plurima ſupellectile glorientur: vt argentea ſibi vaſa cōparent: vt camiſeis (quas ipi tunicas nominat) multis et diuerſi coloribus abundēt. vt deniqꝫ (qđ infallibiliter ſequit̄) planā ſibi ad inferna viā et ꝑparent ⁊ inueniāt. ¶ Hec optimi patres de nr̄oꝝ hypocritarū q̄ ſacerdotes ſunt condicōnibꝫ ſatis dixiſſe iuuaret: niſi forſitan eā que ſola nūc ſupeſt particulā aliq̄s vr̄m nobis obijceret. ſeqꝫ et magnā ſortis ſue ꝑtē ab eius obiurgacōe cōtenderet eſſe prorſus immunem. Cū em̄ ſaluator poſt ſupra dicta dixiſſet. et amāt ab hoībꝫ vocari rabi. Nolo inquiet (quēadmodū pleriqꝫ faciūt qui licet gymnaſiū vniuerſale nunquā ſint ingreſſi ob vile tn̄ quoddā officiū magiſtros ſe appellari patiūt̄ et gloriant̄) Nolo inquā magiſterij in ꝑtibus (ſic em̄ irridentes loquūtur) ſterilem mihi titulū vendicare. Sed o rigidū mādatoꝝ chriſti obſeruatorem. O facetū conſilioꝝ eius imitatorē: q̄ verbis in ſuꝑficie ſe obſequi cōtendit: rem autē et intellectū negligit. Nā magiſterij nomen nō ꝓtextu hūilitatis a ſe reijciūt et in alijs floccifaciūt: ſed ut ſub huiuſce defectu nois et ſuā quoqꝫ poſſent aliquatenꝰ ignauiā occultare. Chriſtus autē magiſtros vocari ꝓhibuit: ne qđ deo debetur nobis ꝓſumamus: ne ue diuinū nobis honorē vſurpemus. Porro (ſi hieronymo credimus) Aliud eſt eſſe natura patrē. aliud indulgētia: cū em̄ (ut fit in religionibꝫ) ꝓlatū patrē vocamus. honorē etati deferimus: nō autorē nr̄e oſtendimus vite. ſic ex veri cōſorcio mgr̄i: ⁊ recta docēdi imitacōe: ſicut paulū doctorē gētiū: ita reliquos honeſtiſſime mgr̄os appellamꝰ. Nūc ꝓo tādē de ꝓprietatibꝫ ſatis dixiſſe me velim

¶ Deinceps autem oraco̅nis noſtre poſtremu̅ ſuccincta quadam breuitate tribus potioribus inmorabitur male dictionibus quas legifer noſter chriſtus tum ex peccato quo ſe dignos ꝓbuera̅t tu̅ ipſius diſcipline cauſa in hypocritas pronu̅ciauit. Ve (inquit primo) vobis ſcribe et phariſei hypocrite quia clauditis regnu̅ celoꝝ ante homines vos em̅ non intratis nec ſinitis introeuntes intrare. Hic regnu̅ celoꝝ ſcripturas ſacras quibus ip̅m inſitu̅ eſt accipimus. Januam: earu̅ intellectus. Claue̅ verbu̅ ſcientie ſcripturaꝝ ꝑ qua̅ aperitur hominibus ianua veritatis Apertione̅: vera̅ eius apertione̅. Clauicularios aute̅ ſacerdotes quibus creditu̅ eſt verbu̅ docendi et interp̄tandi ſcripturas. ¶ None igitur ſacerdotes noſtri ante hoi̅es claudu̅t regnu̅ celoꝝ? cu̅ ſacra̅ eis ſcriptura̅ non interpretantur. ſed quomo̅ interp̄tabu̅tur? cu̅ eas neſcia̅t: et quomodo eas ſcient? du̅ illis nu̅qua̅ dederint opera̅ intelligendis. Videmus em̅ hodie oi̅m fere ingenia his ſolu̅ humanis inuenco̅nibus vacare que ad nutu̅ hoi̅s laba̅t: muta̅tur: delentur: violantur. quibus q̄ ſtudent id pleru̅qꝫ ſolu̅ cogitant ut fragilem ſibi queſtu̅ parent. Aſtu ceteros vincant lites interminabiles reddant: ſcripta queuis ad ſuu̅ ingeniu̅ referant et retorqueant: magnos honores aſcendant. vnde demu̅ profundius ad inferos dimergantur.

¶ Preterea ve vobis ſcribe et phariſei q̄ decimatis mentam: anetum et cyminu̅: et reliquiſtis que grauiora ſunt legis iudicium miſericordiam et fidem. Quia in lege preceperat dominus omniu̅ rerum in templo decimas offerri: vt cum ſacerdotes populo in ſp̄ualibus obſequere̅tur viciſſim eis populus temporalia ſubmi̅ſtraret. et id quide̅ ꝓpter alimoniam ſacerdotu̅ et leuitarum quoꝝ pars erat dn̅s. Seruare aute̅ in negocijs diſceptandis iuſticia̅: facere proximo miſericordia̅: et habere in deum integram fidem mandauit deus ad honore̅ et gloria̅ eius. Itaqꝫ ut intellectus myſticos dimittamus phariſei auaricia pleni hoc habebant ſtudij. ut ſi q̄s decimas alicuius rei vel mi-

nime nō obtuliſſet grauiter eū corripere͂t quaſi magnū ali quod crimen cōmiſiſſet. Si q̄s autē uel alterū leſiſſet vel in deum peccaſſet nulla erat eis correptionis ſollicitudo. De lucro ſuo fuerūt a ꝓprime ſolliciti: de gloria dei ac ſa lute hoīm negligentes. ¶ Fecerūt hec olim phariſei hypo crite. ſed q̄d noſtri faciant hypocrite non attinet dicere. in ꝓpatulo eſt q꞉ omnes de honore ſuo ſunt ſtudioſiſſimi. de honore autē dei nulli aut certe paucıſſimi. Porcōnes ſuas vigilanter defendūt. ſed circa obſequiū eccleſie curā impen dere nō attendūt. Si ꝑplꝰs decimas nō obtulerit murmu rāt oēs. Si peccantē populū viderint murmurat nemo. ¶ Ue poſtremo vobis ſcribe et phariſei hypocrite q̄ edifi catis ſepulchra ꝓphetarū et ornatis monumenta iuſtorū. Mouet ut arbitror nōnullos cur qđ omniū iudicio lau dabile exiſtimatur: hic a dn̄o repꝛhenditur. videtur em̄ nō ſatis racōnabiliter cōminari aduerſus eos qui ꝓphetarū ſepulchra edificare et iuſtoꝝ monumenta ornare nitūtur. Sed cōſiderandū nobis eſt ꝙ nō eos incuſat quoniā ſe pulchra edificant. ſed ut illoꝝ qua edificabant intentioni detrahat cū non ad ꝓphetarū q̄ occiſi fuerāt honorē. ſed in pompā et diuturnā ſibi edificauerūt memoriā. Dicebāt em̄ intra ſe ſi benefecerimus pauperi nō multi vident. nō ſuccedet ꝑhennis actoꝝ recordatio. nōne ergo melius edi ficia facimus? que oēs aſpiciūt: et que nō ſolū hoc quo viuimus tempore nr̄o: ſed ad omnē ſunt ꝑmanſura poſte ritatem? ecce phariſeorum hypocritarū iuſta repꝛhenſio. Uideamus autē q̄d intra ſe dicant hypocrite nr̄i. immo quid palā et ex ſententia faciāt. ſi quādo forte fortuna ec cleſias ſiue capellas aut nouas cōſtruūt. aut ruinā minan tes erigūt: ſi in templo tapetas a ꝑpendūt. ſi feneſtras inſti tuūt. ſi caſulas aut reliqua diuini officij ornamenta cōtri buūt. ſi altari tabulas affigūt. ſi miſſalia cōſcribi aut impri mi faciūt. Nōne inquā noīa ſua titulos ſuos et arma ſua. curant ſtudioſe. incidi. celari. depingi. et ut dici ſolet fatui tatem. pompā ⁊ arrogantiā ſuā. publice ꝑbent in ſcriptis? Errat ꝑfecto quiſq̄s putat omnipotenti deo. intemerate

virgini aut cuicūqꝫ afficitur patrono. obſequiū ſe p̄ſtare. ſi
eis honorē ex his pecunijs afferre molitur. in quibꝫ pau-
peres plorāt. Errat ꝓfecto q̄ p̄teritoꝝ voluerit eſſe cultor
ſanctoꝝ. p̄ſentiū autē cōtemptor. oppreſſor et pſequutor.
Errat ꝓfecto et vehementer errat. q̄ multis ſumptibus et
p̄cioſiſſimis expenſis. neſcio ſi dicā aliquādo inutilibꝫ. va-
nis. et deo diſplicitis. templū materiale ⁊ mortuū edificat.
aut inſtaurat. viuū autē templū et ſpiritus ſancti habitacu
lū. in infinitis quos ante oculos videt pauperibꝫ. immo in
ſeipō propter peccatū pauperrimo. paruifacit. negligit. et
aſpernatur. ¶ Sed q̄d inter hec narrandū apud ſe cogi-
tāt nr̄i ex hoc peccato hypocrite. qui dū adhuc in huma-
nis ſunt vel paulo poſt mortem p executores in ſacellis. in
ambitu. aut reliquo cimiterio. Non ꝓphetaꝝ. non iuſtoꝝ
ſed ſibi ipi ſceleſtiſſimis peccatoribus faciunt edificare ſe-
pulchra. incidi in lapides armorū ſuoꝝ monumēta. cela
ri in eis aut proſa aut metro ſplēdida. ſed nugis plena epi
thaphia. Depingi et affigi tabulas in quibus ad modum
orantis depicta pſone ſue effigies ꝓuolutis in terrā geni-
bus et ſupplice manu alicuiꝰ ſanctoꝝ imaginē neſcio q̄d
et fruſtra quidē obſecrādo p̄catur. O inſipientes. o vani
hoīes q̄d vobis ꝓdeſt poſt mortē iſta memoria: ſi vbi nō
eſtis laudamini: vbi vero eſtis eterno ſupplicio torquemi.
¶ Ne autē credant paternitates vr̄e piam eoꝝ ꝓ diuino
cultu volūtatē oracōne nr̄a penitus vel exterminandā vel
remittendā. Ideoqꝫ opep̄ciū eſt. ut breue illud cōſideremꝰ
in hac cauſa diſcrimen. Nā ſi iuxta alia opa bona fecerit
homo edificia ſancta additamentū eſt bonis. Si vero ad
iactantiā aut ſine operibus bonis: paſſio eſt glorie ſecula
ris. in qua quidē ⁊ ſimili diſtinctione. hec hypocritarū ma
ledicta ⁊ ꝓprietates a me dictas ⁊ clero nr̄o applicatas eſſe
credite: bono intellectu ſuſcipite: benigna interp̄tatione
animis vr̄is infigite. et cū vniuerſali eccleſia hāc ſingula-
riter ſpirenſem: et eius antiſtitem digniſſimū. vna cū exili
pſona mea: commendatū habete. Dixi.